

LUISTERSPEL GRIEVELTJE

(Een verteller vertolkt de cursieve neventeksten)

Een ruiker paasbloemen ontsiert de tafel. Door die bloemen kunnen ze mekaar niet goed zien zitten. Er is koffie en gebak. De kopjes en de schoteltjes, daar heeft een postorderbedrijf voor gezorgd. In een kast met in lood gevatte schuifraampjes staat een onvolledige Winkler Prins receptenverzameling en een dik boek van Walter Van Den Broeck, moederziel alleen daartegenaan leunend.

‘Hij gaat nu nog springen ook.’

‘Ja?’

‘Die cursus is al vier weken bezig en nu zaterdag al, eh... ja: zaterdag, springt ie voor de eerste keer.’

‘Amai. Rina is daar zekers nie gelukkig mee?’

‘Ne vogel als vent, hi hi hi!’

‘Kunt ge peinzen! Zoudt gij op uw gemak zijn?’

‘En dan moet ge hem eens horen vertellen over de vrije val! D’er is al een keer eentje gewoon te pletter gevallen, jaja: zo doodgevoorn naar beneden gekukeld, dat vertelde hij erbij. Hij zat tot aan zijne kop in de grond.’

‘Jaja, daar is-’t-ie sterk in.’

‘Tja...ieder zijn goesting hé. ‘t Is zijn eerste en zijn laatste stoot nog niet hé.’

‘Nee nee.’

Een tijdlang hoort men het getik van vorkjes op postorderschoteltjes.

‘’t Smaakt hoor.’

‘Ja. ’t Smaakt zekers.’

‘Met zoiets kunt ge nooit missen.’

Een hand schuift de vaas met bloemen opzij om aan de suiker te kunnen.

‘Hebt ge dat daar gelezen?’

Iemand knikt naar de boekensteun van Van Den Broeck.

‘Die brief naar onze koning?’

‘Ja.’

‘k Ben d’er een keer in begonnen, maar ‘k heb te weinig tijd voor zo’n boek. Enfin, zo’n dikke brief... hi hi.’

‘Wie is die Van Den Broeck eigenlijk?’

‘Een schrijver, op een echte eenzame hoogte,’ zegt iemand die tot nu toe nog niet gesproken heeft.

‘Wat?’

‘Een schrijver. Hij heeft er al een grote prijs mee gewonnen.’

‘Gekaapt, dat zeggen ze ook.’

‘Ach ja.’

‘Is dat ook al een beroep?’

‘’t Komt van de boekenclub zekers?’

‘Ja. We hebben te laat onze kwartaalbon ingevuld en plotseling kregen we dat aan ons been.’

‘Nu, ‘t is geen misser geweest.’

‘En ‘t heeft een prijs gekregen, zegt ge?’

‘Ja. Maar welke juist, dat weet ik niet meer hoor. ‘t Stond in al de kranten.’

‘‘t Is nog nie lang geleden zekers?’

‘Nee.’

‘Die Van Den Broeck, of hoe is zijn naam juist, die zou dus ook eens zijn eigen postzegel kunnen krijgen.’

‘Haha.’

‘Als de tarieven voort zo opslaan, zullen ze d’er nog veel nieuwe moeten uitvinden. Subiet is 2 euro ook al nie genoeg meer om een simpele brief te versturen. Wat doen ze dan met al die oude zegels?’

‘Als die daar zijne dikke brief opstuurt, moet er zekers 100 euro op?’

‘Hahaha!’

(Allen kijken nu naar het moederziel alleenstaand boek van Walter Van Den Broeck, aanleunend tegen een onvolledige Winkler Prins receptenverzameling. Het gelach is niet van de lucht en het is Pasen.)

‘Misschien moet hij zelf wel niets betalen daarvoor. ‘t Is goeie reclame voor de koning hé!’

‘Jaja, haha!’

Iemand staat op en schenkt de liefhebbers nog eens in. Niemand legt een afwerend handje op zijn postorderkopje.

‘Dank je.’

‘Dat zal ergens deugd doen.’

‘Luister een keer naar dat weer! ‘t Kan weer niet op.’

‘En dat voor april. Je zou er geen hond door jagen.’

‘Passeert de Ronde van Boergondië hier vandaag niet?’

‘Hei! Hei! ‘t Is hier geen toneel van Claus hé! De Ronde van Boergondië passeert hier vandaag nié, begrepen?’

‘Ze passeert elders zekers? Hihih!’

‘En dan?’

‘Pff.’

‘Wel?’

‘Ze moet toch érgens passeren zekers?’

‘Jaja, gij gaat ‘t wel zeggen. Dat is al twee weken geleden, slimmeke. Ge moest een andere koers uitgekozen hebben om mee te lachen. En gij woont toch ook in zo’n boerengat?’

‘Ik lach daar toch nie mee!?’

‘Nee zekers! ‘t Scheelt toch nie veel. Ge zoudt nog de eerste zijn om naar buiten te lopen als ge een luidspreker zoudt horen.’

‘Allez allez: geen spel hier hé! Drinkt uw koffie op voordat hij koud wordt.’

‘Ik drink graag koude koffie.’

Met een lichte klap valt plotseling het boek van Van Den Broeck in de kast om. De in lood gevatte schuifraampjes trillen even mee van de opwindning.

'Oei. Kijk nu!'

'D'er passeert weer zo'n groot getrek zekers?'

"t Is toch al maanden dat de straat hier doodloopt!? De barrière op 't einde is ook voorgoed toe.'

'Nee, d'er is bijna geen verkeer meer. Ze weten het nu wel. Wie nu nog doorrijdt, is een kieken.'

'In 't begin was 't nogal een gemanoeuvreur zekers hier?'

'Dat ziet ge van hier.'

'Zeg: zet dat boek weer een keer recht. Subiet valt heel mijne Winkel Prins ook omver. Een appelflauwte, hi hi hi!'

'Menuutje.'

'Van menuutje gesproken. Die recepten, hebt ge die allemaal gelezen?'

'Da's nie om te lezen hé.'

'D'er wordt hier af en toe goed gesmikkeld zekers?'

'Ge moest eens meer afkomen, dan zoudt ge dat zien. Dan zult ge 't wel ondervinden. Met uw eigen ogen.'

'Soepogen.'

'Hi hi hi.'

"t Is maar een woord!'

De jongste in het gezelschap piert een sigaretje. Hij morst geparfumeerde korrels op het hagelwitte tafellaken.

'Zeg, ze groeien op uw rug zekers?'

'Aha. Da's dan dat wat ik de laatste tijd zo voelde jeuken!'

'Hè hè hè!'

(Geuit door een dichte verwant van de jongeling, zelf ook nog betrekkelijk jong, maar met vast werk.)

'Hij zit nooit om een antwoord verlegen.'

De jongste schraapt nu met zijn rechterhand de korrels bijeen en vangt die in het plastic pakje op.

"t Is nog de goedkoopste niet dat ge smooit.'

'O, dat scheelt allemaal nie veel.'

'Het beste is nog van nié te smoren.'

'Jaja, zeg dat maar tegen de muren. En kijkt eens naar mijn gordijnen!'

Enkelen beginnen nu ook diverse dingen te roken of te laten roken: een Hollands sprietje, een gekochte Belga, een pijp, een serieuze sigaar. Eén vrouw rookt ook mee: een filter, Stuyvesant.

"k Ga het raam een beetje open zetten.'

'Ja, dan kan de luchtvervuiling binnenwaaien.'

'Hela! Zit de wind wel goed? 't Vettekot werkt in 't weekend ook hoor!'

'De wind komt nu van aan de draai ginder. 't Is goed.'

'Als 't nu maar nie te koud wordt hier, met zo'n weer.'

'Niet smoren, hé!'

'Of je warm smoren!'

'Rrr!'

'De bel gaat, luistert.'

'k Ga een keer zien wie dat wel mag zijn.'

Een vrouw begeeft zich naar de smeedijzeren voordeur en sleurt die moeizaam met één hand open, want in de andere houdt ze de filtersigaret als een maagdenkaarsje omhoog. Je merkte dat ze 't niet gewend is.

(Wie had aangebeld? Zeker geen pastoor in lange rokken, want dit is geen roman van Roobjee, Pjeeroo. Ook geen ex-gevangene met een Franse voornaam die veel in Vlaanderen voorkomt, want dan zitten we weer bij Claus, Hugo. Misschien was het Kilroy? Peeping Tom? Baekelandt? De Leprechaun? De Graaf van Monte Christo? Robin Hood? In dat verdornde nest hier is alles mogelijk.)

Maar nee, nee: 't is verdorie Grieveltje-uit-Ullegem!

'Ah! Dag Grieveltje! En 't is geen wekedag, jong!'

'Neet madam, neet: 't weet dat wel. Maar 'k moest passeren en 't is simpelweg om te komen zeggen dat ge morgen of vandeweek een keer weer bij Susa Nina zoudt moeten binnenlopen.'

'O?'

'Ze kan weer geen weg. En 'k moest hier nu toch passeren, en 'k dacht...'

't Is al goed, Grieveltje. 't Komt in orde.'

'Bedankt madam. Als ge dat wilt doen.'

'Allez: tot morgen misschien hé.'

'Ja madam. Nog een keer bedankt. Aan 't feesten zekers?'

'Bah ja, ge kent dat hé?'

'Ha ja.'

'Allez: goeiendag hé!'

'Goeiendag madam.'

De vrouw morst as in de gang wanneer ze de deur voor Grieveltjes neus weer dichtduwt. Ze hurkt en probeert de vuiligheid met haar hand op te scheppen. Het askegeltje rolt echter steeds verder weg, tot tegen de muur, voortbewogen door een tocht die van onder de voordeur blaast.

'Godver.'

Het kraakt in haar dikke knieën wanneer ze, als een eend maar zonder kwaken en zonder pluimen, één poot breder opzij zet.

'Dààr, begot!'

Met deze niet-provinciale vloek stampst ze ten slotte het kegeltje plat. INTUSSEN IS ER ECHTER AL EEN TWEEDE ASKEGELTJE AAN HAAR SIGARET GEGROEID! Ze haast zich weer naar het gezelschap.

‘Wie was ‘t wel hé dat ge zo rood ziet!’

‘Die vent van Susa Nina... pff... Ze kan weer geen weg. Grieveltje vroeg of ‘k morgen ga.’

‘Jaja, ‘t is weer ‘t zelfde liedje. Da komt nie meer goed.’

‘Grieveltje? ‘t Is toch zo hé? Rare naam. Waar komt dat van.’

‘‘t Is lijk een naam voor een spookske.’

‘Da komt van vroeger, van in ‘t toneel. Grieveltje... verdraaid, ‘k moe nu moeite doen om op z’n echte naam te komen, zie je wel: ‘k weet het nu niet, ‘t schiet me... ewel, Grieveltje was in zijne glorie-tijd de penningmeester van ‘t parochietoneel. En iedere keer als dat toneel iets speelde, maar Grieveltje zelf... tiens, hoe heet die nu eigenlijk ... eh... Grieveltje speelde zelf nie mee, eh... iedere keer als ze iets speelden, moest Grieveltje vooraf op de scène komen en een woordje uitleg geven aan de mensen die kwamen kijken. En op ‘t einde zei ie altijd dat ze niet mochten zitten grievelen met papiertjes van snoep en zo, want dat dat stoorde. En... ah ja, hij zei dat iedere keer hé en zo, op den duur begonnen de mensen mee te zeggen van dat grievelen en zo.’

‘Hij moest dat zeggen van de voorzitter misschien.’

‘Ah ja.’

‘En zijn wuufke is nu weer niet te poote. ‘t Is toch wat.’

‘Is-t-ie al oud misschien?’

‘Oud? Bah, ‘k zou het nie weten. Maar we gaan daar onze patatten halen hé.’

‘Ah ja.’

‘Een paar keers aan de klap geraakt. ‘k En kan geen mensen in de puree zien zitten, ik. Zij is al een beetje van ouderdom, ja.’

‘En alzo doet gij ook uw goed werk.’

De meeste opgerookte dingen worden nu doodgeduwd in de krullerige asbak met het gouden blaadje eraan, waarop één sigaret even te rusten kan worden gelegd. Hierbij botsen de hand met de opgerookte Belga en de hand met het opgerookte Hollandse sprietje onzacht.

‘Au, godver!’

‘Ik was eerst, makker. Sigaren gaan voor.’

‘Noemt gij dat een sigaar?’

‘En ge moet uw nagels knippen.’

‘Tuttuttut!’

De jongste staat nu op en steekt een cassette in de radio.

‘Hei! Kan dat ook daarin?’

‘Da’s wel gemakkelijk hé!’

‘Wat is ‘t dat ge oplegt?’

‘Oplegt, oplegt: d’erin schuift, bedoelt ge! Hi hi hi!’

‘Simon en Garfunkel.’

‘Karbonkel wie?’

‘Wat?’

‘Een concert in New York van twee zangers. In openlucht. Niet gezien op de tv?’

‘Nee.’

De eerste tonen weerklinken.

'Zeg, noemt jij dat een concert?! Ze beginnen al met te roepen en te tieren voordat ze...'

't Is uw genre nie zekers.'

'k Heb geen ene zanger die ik graag hoor. 'n Beetje muziek op de achtergrond, da's al genoeg voor mij.'

'Voor mij ook. Ge zoudt beter een keer luisteren.'

'Jaja. En hoorndul worden zekers!'

'Oei! (*Een andere vrouw*). 'En 'k had nu wel die jenever koel gezet! Wie moet er een-tje?'

'AH!' (*Drie mannenstemmen*).

'Ge moet ons nie forceren hé moeder. Allez.'

Kleine glaasjes worden op tafel getoverd. Weer verschuift iemand die vaas met bloemen.

'Laat dat nu een keer staan. 't Zijn zulke schone.'

'Maar 'k zie niks.'

'Als ge 't maar hoort.'

'k Zou op den duur scheel beginnen kijken. 't Is allemaal geel voor mijn ogen.'

'Scheel en geel, da's gezond. En 't rijmt nog ook, haha.'

'Wat zit jij daar nu zo in uzelf te lachen? Als 't een klucht is, vertelt hem dan maar hé.'

't Is met dat grievelen nog altijd.'

'O, gij kunt gij wel tegen nie veel.'

'Gij ook een druppel?'

'Ja?'

'Ja.'

'Stuikt hem niet omver.'

'k Zal hem wel in mijne mond omstuiken.'

'Hoor dat een keer!'

'Pff. Grievelaars!'

'Haha! Grievelaars zegt hij! Goed gevonden hé?'

'k Zei toch al dat-ie nooit om een antwoord verlegen zit?'

'Allez jongens: santé!'

'Ja. Santé. Op den zaligen hoogdag. Dat we er nog veel mogen beleven.'

'En op Grieveltje-uit-Ullegem, hihi.'

'Gij lachers!'